

Posudek školitele na diplomovou práci

Autor DP: **Martin Borýsek**
Název DP: **Období druhého Chrámu a římské nadvlády v historickém díle Avrahama ibn Dauda**

Diplomová práce studenta Martina Borýska se zabývá historickým dílem *Zichron divre Romi a Divre malche Jisra'el be-Bajit šeni* židovského andaluského historika Avrahama ibn Dauda (Rabad), předního představitele židovského intelektuálního života 12. století. Jádro diplomantovy práce spočívá v překladu a komentáři zmíněných děl, jakož i v rozsáhlé úvodní studii. Jak diplomant stanoví v úvodu DP, Avraham ibn Daud je dnes znám především jako autor filozofického díla *ha-Emuna ha-rama* a kroniky *Sefer ha-qabala*. Dodatky k posledně zmiňovanému dílu, jež jsou předmětem DP, odborná literatura doposud opomíjela, což dokazuje i neexistence edice. DP je tak svým způsobem výjimečná, neboť nám svou studií a překladem umožňuje seznámit se s málo známým dílem tohoto významného autora.

Členění kapitol působí logicky a přehledně. Druhá kapitola pojednává o životopisných údajích Avrahama ibn Dauda a jeho dílu. Diplomant zde stručně, nicméně výstižně nastínil obraz Avrahama ibn Dauda v rámci andaluské židovské kultury a zasadil jeho život a dílo do širších historických souvislostí. Třetí kapitola podává stručný výčet a charakteristiku středověké historiografické literatury, jež předcházela Ibn Daudovu dílu, počínaje literaturou typu *šalšelet ha-qabala*, dále spisy „světových kronik“ *Seder 'olam*, *Sefer Josipon*, *Igeret ha-rav Šerira ga'on*, atd. Diplomant zde podrobně pojednává o struktuře a apologeticko-polemických intencích Ibn Daudova stěžejního historického díla – *Sefer ha-qabala*, které líčí dějiny Izraele od biblického po ga'onské období a vrcholí popisem rozkvětu rabínské vzdělanosti ve Španělsku. Diplomant konstatuje, že v *Sefer ha-qabala* ve srovnání s řídkými polemickými poznámkami na adresu křesťanství převažuje polemika s karaismem, a to především zdůrazňováním legitimacy rabínské tradice ztělesňované talmudickou literaturou. DP se zde zamýšlí i nad teorií „eschatologické“ roviny tohoto díla a vyjadřuje se k vlivu *Sefer ha-qabala* na pozdější historiografickou literaturu včetně Zacutovy *Sefer ha-juhasin* a Gansovy kroniky *Šemaš David*.

Po této rozsáhlé úvodní studii diplomant přistupuje ve čtvrté kapitole k rozboru historiografických dodatků k *Sefer ha-qabala*, jež jsou předmětem samotné DP: *Zichron divre Romi a Divre malche Jisra'el be-Bajit šeni*. Po nástinu stavu textové tradice a stavu bádání se DP zabývá tématy a historickým pozadím těchto dvou děl a jejich prameny. První, stručnější dílo (*ZDR*) je chronologickým shrnutím dějin Říma „ode dne jeho založení do začátku vlády Izmaelitů.“ Zatímco hlavní premisa *ZDR* spočívá v tezi, že Ježíš Kristus se narodil o sto let dříve, než tvrdí křesťanská tradice, a že Nový Zákon je ve skutečnosti dílem císaře Konstantina, *MBŠ* v mnohem větším detailu popisuje židovské dějiny od smrti Alexandra Makedonského do zničení druhého Chrámu Římany. Diplomant správně tvrdí, že v centru Rabadovy pozornosti stojí především „vnitřní rozkol v židovském národě a vznik odštěpených sekt, zejména saduceů“, jimž – a nikoli Římanům – klade za vinu zánik národní samostatnosti. *MBŠ* charakterizuje jako

dílo primárně historické, avšak svou podstatou především náboženské, tedy historický midraš po vzoru knihy *Josipon*. Badatelsky přínosná je především pasáž o jazykové stránce Rabadova díla.

Těžiště DP spočívá především v překladu zmíněných dvou děl, který provází bohatý a detailní poznámkový aparát, v němž diplomant plně zhodnotil nejen svá hebraistická, ale i latinská studia. Překlad se vyznačuje nejen nadprůměrnou slohovou čistotou, ale i věrností hebrejské předloze, jež překladatele mnohdy stavěla před nemalá úskalí. Je třeba vysoce ocenit způsob, jímž se diplomant vyrovnal s místy až nesrozumitelným hebrejským zněním textu, jenž neprošel ediční úpravou.

Diplomant předložil práci, která po formální stránce plně splňuje veškeré požadavky kladené na diplomovou práci. Práce obsahuje čestné prohlášení, obsah, rozsáhlý seznam použité primární i sekundární literatury, poznámkový aparát a do angličtiny přeložený resumé. Vzhledem k hodnocení předmětné diplomové práce po stránce věcné i formální, jakož i faktu, že v ní její autor osvědčil hluboké znalosti zpracovávaného tématu, doporučuji její přijetí k ústní obhajobě s hodnocením **výborně**.

V Praze, 23. května 2009

PhDr. Daniel Boušek, Ph.D.

školitel diplomové práce

Daniel Boušek